

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi digitaalisista verkoista, asetuksen (EU) 2015/2120, direktiivin 2002/58/EY ja päätöksen N:o 676/2002/EY muuttamisesta sekä asetuksen (EU)2018/1971, direktiivin (EU) 2018/1972 ja päätöksen N:o 243/2012/EU kumoamisesta (digitaaliverkkoasetus)

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi digitaalisista verkoista, asetuksen (EU) 2015/2120, direktiivin 2002/58/EY ja päätöksen N:o 676/2002/EY muuttamisesta sekä asetuksen (EU)2018/1971, direktiivin (EU) 2018/1972 ja päätöksen N:o 243/2012/EU kumoamisesta (digitaaliverkkoasetus) (U 23/2026 vp): Asia on saapunut liikenne- ja viestintävaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava suurelle valiokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- viestintäneuvos Mirka Meres-Wuori, liikenne- ja viestintäministeriö
- neuvotteleva virkamies Satu Kaskinen, liikenne- ja viestintäministeriö
- erityisasiantuntija Lauri Mustonen, liikenne- ja viestintäministeriö
- erityisasiantuntija Kimmo Hast, valtiovarainministeriö
- johtava asiantuntija Klaus Nieminen, Liikenne- ja viestintävirasto
- johtava asiantuntija Joonas Norr, Kilpailu- ja kuluttajavirasto
- sääntelyasioiden päällikkö Heli Frosterus, DNA Oy
- lakiasianjohtaja Anne Vainio, Elisa Oyj
- kehityspäällikkö Kari Junttila, Suomen Erillisverkot Oy
- Senior Advisor Tapio Haapanen, Telia Finland Oyj
- tietoturva-asiantuntija Topi Toosi, Electronic Frontier Finland - Effi ry
- toimitusjohtaja Elina Ussa, FiCom ry
- lakiasianjohtaja Marko Vuorinen, Finnet-liitto ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Finnish Information Security Cluster - Kyberala ry
- Medialiitto ry

Valiokunnan lausunto LiVL 11/2026 vp

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:
- tietosuojavaltuutetun toimisto

VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ

Ehdotus

Euroopan komissio antoi 21.1.2026 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi digitaalisista verkoista (COM(2026) 16 final), jolla muutetaan avoimen internetin asetusta 2015/2120/EU, sähköisen viestinnän tietosuojadirektiiviä 2002/58/EY ja radiotaajuuspäätöstä 676/2002/EY sekä kumotaan Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen (BEREC) ja BERECin tukiviraston (BEREC-virasto) perustamisesta annettu asetus (2018/1971/EU, jäljempänä BEREC-asetus) direktiivi eurooppalaisesta sähköisen viestinnän säännöstöstä (2018/1972/EU, jäljempänä teledirektiivi) ja päätös monivuotisen radiotaajuuspoliittisen ohjelman perustamisesta 243/2012/EU.

Ehdotuksella esitetään, että teledirektiivi, BEREC-asetus, päätös monivuotisen radiotaajuuspoliittisen ohjelman perustamisesta, osa avoimen internetin asetuksesta sekä osa sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivistä yhdistettäisiin yhdeksi digitaalisia verkkoja koskevaksi asetukseksi.

Asetusehdotus on laaja ja sitä käsitellään keskeisten teemojen mukaisella jaottelulla: varautumisvelvoitteet, yleisvaltuutus ja yhden passin menettely, taajuudet, numerointiresurssit, siirtymä kuituun, markkinoiden toimivuus ja kilpailu, huomattavan markkinavoiman sääntely, verkkoneutraliteetti, käyttäjän oikeudet, hallinto sekä yleiset ja loppusäännökset.

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto kannattaa EU:n sähköisen viestinnän sisämarkkinoiden kehittämistä digitaalisen siirtymän investointien vauhdittamiseksi, teletoimialan toimintaympäristön kehittämiseksi ja Euroopan globaalin kilpailukyvyn vahvistamiseksi. Valtioneuvosto pitää kannatettavana, että EU:ssa haetaan komission ehdotuksen pohjalta yhteisiä ratkaisuja, jotka lisäävät sähköisen viestinnän sisämarkkinan sääntelyn yhtenäisyyttä. On tärkeää, että sähköisen viestinnän sääntely muodostaa selkeän ja eheän kokonaisuuden, joka huomioi myös teknologisen kehityksen ja edistää tieto- ja viestintäteknisten ratkaisujen, kuten 6G:n ja satelliittiviestintäteknologioiden varhaista käyttöönottoa EU:ssa. Nopeat ja edistykselliset viestintäverkot ovat myös EU:n tekoälytavoitteiden saavuttamisen edellytys.

Valtioneuvosto kannattaa siten komission esitystä niiden ehdotusten osalta, jotka toteutuessaan merkitsivät sääntelyn keventämistä ja joustavoittamista sekä hallinnollisen taakan vähenemistä. Valtioneuvosto katsoo, että sääntelyn sujuvoittamiseen ja uudistamiseen johtavia toimia voitaisiin toteuttaa komission esittämää rohkeammin ja kunnianhimoisemmin.

Komission esityksen mukaan sähköisen viestinnän direktiivitasoisesta sääntelystä siirryttäisiin asetustasoiseen sääntelyyn. Valtioneuvosto pitää tällöin tärkeänä neuvotteluissa tarvittaessa

Valiokunnan lausunto LiVL 11/2026 vp

tavoitella säännöksiin joustavuutta, mikä mahdollistaisi yksityiskohtaisia kansallisia säännöksiä tai säännösten sallimia vaihtoehtoisia menettelyitä. Valtioneuvosto toteaa, että asetusehdotus merkitsisi useita uusia raportointi- ja yhteistyövelvoitteita sekä kansallisille viranomaisille että telealan toimijoille, joiden hyödyllisyyttä ja välttämättömyyttä tulisi arvioida huolellisesti. Valtioneuvosto katsoo yleisesti, että komission ehdotukset ovat joiltain osin tulkinnanvaraisia ja edellyttävät lisäselvitysten saamista neuvottelujen kuluessa.

Valtioneuvosto pitää myönteisenä, että unionissa pyritään harjoittamaan yhdenmukaisempaa taajuuspolitiikkaa. Rajallisten sekä yhteiskunnallisesti ja taloudellisesti merkittävien radiotaajuuksien käytön tulisi olla unionissa mahdollisimman tehokasta. Taajuus- ja toimilupapolitiikka vaikuttaa keskeisesti viestintäpalveluiden hintaan, laatuun ja saatavuuteen. Valtioneuvosto pitää myös lähtökohtaisesti myönteisenä, että EU-tason strategista taajuussuunnittelua edistetään, sillä se lisää ennakoitavamman ja investointimyönteisemmän toimintaympäristön syntymistä. Valtioneuvosto katsoo, että taajuuspolitiikan tavoitteena tulisi olla jäsenvaltioiden sitoutuminen taajuuksien nopeaan käyttöönottoon ja on tärkeä pitää huolta siitä, ettei edelläkävijämaiden taajuuspoliittisia toimia hidasteta. Valtioneuvosto pitää lähtökohtaisesti kannatettavana, että jäsenmaiden välisten ja kolmansista maista tulevien radiohäiriöihin puuttumista tehostetaan. Valtioneuvosto on valmis harkitsemaan myös asetusehdotuksessa esitettyä mahdollisuutta rajoittavien toimenpiteiden asettamiseen, mutta korostaa rajoittavien toimenpiteiden luonnetta itsenäisenä ulko- ja turvallisuuspolitiikan välineenä.

Valtioneuvosto kannattaa taajuuksien osalta ehdotuksen yleisperiaatteita, kuten taajuuksien käytön häiriöttömyyttä, taajuuksien yhteiskäyttöä huolehtien ensisijaisen käytön häiriöttömyydestä, taajuuksien siirtämisen sallimista sekä taajuusalueiden harmonisointia. Valtioneuvosto suhtautuu kuitenkin varauksellisesti harmonisoitujen taajuusalueiden luvitusta, toimilupaprosesseja ja toimilupien ehtoja koskeviin ehdotuksiin, joissa päätösvaltaa siirrettäisiin kansalliselta tasolta komissiolle. Taajuusalueiden käyttöönoton tarkat aikataulut ja muut käyttöoikeusehdot tulisi säilyttää pääsääntöisesti kansallisessa päätäntävällässä kansallisten erityispiirteiden ja Suomen harjoittaman progressiivisen taajuuspolitiikan mahdollistamiseksi jatkossakin. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että EU-sääntely mahdollistaa riittävän kansallisen liikkumavaran esimerkiksi toimilupaprosesseihin ja verkkotoimilupien ehtoihin liittyen.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että relevantit EU-säädökset ovat keskenään johdonmukaisia ja yhteensopivia. Valtioneuvosto suhtautuu alustavan myönteisesti siihen, että toimilupaehtoihin lisättäisiin uutena ehtona kyberturvallisuusasetusehdotuksen ICT-toimitusketjuja koskevien velvoitteiden noudattaminen.

Valtioneuvosto pitää välttämättömänä, että kansallisesti voidaan jatkossakin huomioida riittävällä tavalla maanpuolustuksen ja viranomaisverkkojen taajuustarpeet kaikissa valmiustiloissa, mukaan lukien sotilaallisen liikkuvuuden tarpeet. Valtioneuvosto korostaa, että yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisten elinkeinoelämän sekä maanpuolustusta ja turvallisuutta tukevien verkkojen turvallisuusluokiteltuja tietoja ei voi jakaa EU-tason päätöksentekoaikavälillä tai ehdotettuun keskitettyyn EU-tietokantaan, jolloin kyseisten tietojen huomioiminen päätöksenteossa ei toteutuisi. Valtioneuvosto suhtautuu varauksella toimenpiteisiin, joilla taajuuksien hallintaa koskevaa päätöksentekovaltaa siirrettäisiin

Valiokunnan lausunto LiVL 11/2026 vp

komissiolle delegoitujen säädösten kautta, sillä taajuuksien hallinta on olennainen osa kansallista suvereniteettia ja myös maanpuolustuksen sekä turvallisuuden varmistamista.

Valtioneuvosto kannattaa lähtökohtaisesti pitkiä toimilupia, mutta näkee tiettyjä haasteita komission esittämässä mallissa, jossa toimiluvat olisivat toistaiseksi voimassa olevia taajuuksien käyttöoikeuksia tai satelliittiviestinnän lupia. Viestintämarkkinat ja teknologia kehittyvät nopeasti ja toistaiseksi voimassa olevat luvat voisivat lukita markkinatilanteen pitkäksi ajaksi ja hidastaa uusien teknologioiden tai toimijoiden pääsyä markkinoille. Käyttöoikeuksien määräaikaisuus luo luonnollisia tarkastelupisteitä, joissa voidaan arvioida kilpailutilannetta ja tarvittaessa korjata markkinarakenteita. Valtioneuvoston näkemyksen mukaan komission tulisi esittää lisätietoa siitä, miten toistaiseksi voimassa olevat luvat vaikuttaisivat markkinaa.

Valtioneuvosto pitää lähtökohtaisesti myönteisenä sitä, että EU-tasolla myönnettäisiin satelliittitietoliikenteen toimilupia siltä osin kuin kyse on laajamittaisemmasta loppukäyttäjyhteyksiin tähtäävästä palvelutoiminnasta. Tällaisissa tapauksissa EU-laajuinen lupa voi lisätä oikeusvarmuutta ja vähentää hallinnollista taakkaa palveluntarjoajille sekä EU:sta yhtenäisemmän markkinan, joka olisi houkuttelevampi toimijoille. Näiden yhteisten sääntöjen tulisi kuitenkin hyödyttää koko EU:ta. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että palveluita tulisi tarjota EU-laajuisesti, myös pohjoisille alueille.

Valtioneuvosto suhtautuu varauksellisesti muiden kuin edellä mainitun satelliittiviestinnän lupia koskevan toimivallan siirtämiseen komissiolle (esimerkiksi suomalaisten kaukokartoitus tai -kuvantamissatelliittien, yliopistojen/yritysten satelliittien tai kansallisten viranomaissatelliittien tai näiden maa-asemien lupia). Kansallisten satelliitti- ja maa-asematoimijoiden taajuuksien käyttöoikeuksiin liittyvän luvituksen tulisi säilyä kansallisella tasolla joustavan, nopean ja innovaatioita sekä kasvua tukevan toimintaympäristön sekä paikallisten erityispiirteiden huomioimisen mahdollistamiseksi. Toimivaltaa koskien on huomioitava erityisesti maanpuolustuksen ja kansallisten turvallisuusviranomaisten taajuuksien käytön turvaaminen. Valtioneuvosto katsoo, että satelliittiviestintää koskevan sääntelyratkaisun tulisi tukea ketteryyttä, ennakoitavuutta ja kansallisten erityispiirteiden huomioimista.

Valtioneuvosto tukee lähtökohtaisesti niin sanotun yhden passin menettelyn tavoitteita, kuten sisämarkkinoiden vahvistamista ja hallinnollisten menettelyjen keventämistä, kun teleyritykset voisivat toimia EU:n alueella yhdellä teletoimintailmoituksella. Valtioneuvosto katsoo, että alkuperämaaperiaatteen käyttöönotto voi lisätä epävarmuutta esimerkiksi yleisvaltuutuksen ehtojen tehokkaassa valvonnassa ja aiheuttaa uusia ylikansallisesta valvonnasta aiheutuvia kustannuksia, jotka voivat ylittää saadut hyödyt. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että yhden passin menettelyssä sekä yleisvaltuutusta koskevassa sääntelyssä huomioidaan riittävällä tavalla kansalliset erityisolosuhteet ja kansallinen turvallisuus sekä lainvalvontaviranomaisten pääsy tietoon, ja selkeytetään toimijoille aiheutuvia oikeuksia ja velvollisuuksia. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että nykyiseen kansalliseen sääntelyyn perustuvia toimivia käytäntöjä lainvalvontaviranomaiskäyttöön tallennettujen tietojen ja telekuuntelun osalta voidaan jatkaa.

Valtioneuvosto kannattaa huomattavan markkinavoiman sääntelyn säilyttämistä asetusehdotuksessa, mutta suhtautuu varauksellisesti uutta EU-tason harmonisoitua tukku tuotetta koskevaan sääntelyyn sekä ehdotukseen komission veto-oikeuden laajentamisesta kansallisten

Valiokunnan lausunto LiVL 11/2026 vp

sääntelyviranomaisten teleyrityksille asettamiin velvollisuuksiin. Valtioneuvosto katsoo, että ehdotuksen jatkokäsittelyssä tulee harmonisoidun tukku tuotteen määrittelyssä huomioida kansalliset erityisolosuhteet. Verkkoratkaisut ovat jäsenvaltioissa erilaisia ja ennalta määritellyt ominaisuudet voivat rajoittaa teknologista kehitystä. Asetuksessa tulisi huomioida kansallisten viranomaisten mahdollisuus säännellä harmonisoidun tukku tuotteen sijaan myös muita tukku tuotteita ilman kohtuutonta perustelutaakkaa.

Valtioneuvosto toteaa, että Internet-yhteyspalvelujen tarjoajien ja digitaalisten palveluiden tarjoajien, kuten suurten sisältöpalvelutarjoajien, väliset sopimussuhteet toimivat nykyisellään hyvin eikä markkinalla ole havaittu häiriöitä. Valtioneuvosto ei siten pidä tarpeellisena ehdotettua uutta sääntelyä toimijoiden välisestä vapaaehtoisesta sovittelumenettelystä.

Valtioneuvosto katsoo, että Suomelle kupariverkon käytöstä poiston sääntelyn hyödyt olisivat rajalliset, sillä kupariverkkojen käytöstä poistaminen on Suomessa edennyt markkinaehtoisesti jo hyvin pitkälle. Tämän vuoksi valtioneuvosto näkee asetusehdotuksessa esitettyjen kupariverkon käytöstä poistoon liittyvien suunnitelmien ja raportoinnin lisäävän tarpeettomasti hallinnollista taakkaa sekä kansallisille viranomaisille että teleyrityksille. Suomessa kiinteistöjen sisäverkot ovat pääasiassa kiinteistöjen omistuksessa ja etenkin käyttäjien edun kannalta on tärkeää, että palveluiden tarjontaa sisäverkoissa voidaan jatkaa. Valtioneuvosto katsoo, että kupariverkon käytöstä poistoon liittyvien säännösten ei tulisi koskea Suomessa kiinteistön sisäverkkoja ja niiden kautta tarjottuja palveluita ja pitää tärkeänä, että kiinteistöjen sisäverkkoihin pääsyn osalta Suomen on mahdollista säilyttää olemassa oleva kansallinen sääntely.

Valtioneuvosto suhtautuu lähtökohtaisesti myönteisesti uuden ODN-viraston perustamiseen ja ODN:n ja RSPB:n yhteistyön tiivistämiseen, mutta katsoo, että ehdotuksen perusteluista ja yksityiskohdista on tärkeää saada lisätietoa, jotta sen asianmukaisuus pystytään riittävästi arvioimaan erityisesti sähköisen viestinnän sisämarkkinoiden kehittämisen näkökulmasta. Ehdotetulla hallintomallin uudistuksella ja siinä uusille toimielimille esitetyillä tehtävillä ja valtuuksilla on käytännössä vahva yhteys asetusehdotuksen sisältämiin numerointia ja taajuushallintoa koskeviin muutoksiin, joita tulee siten tarkastella kokonaisuutena.

Valtioneuvosto pitää sähköisen viestinnän yleispalvelua tarpeellisena loppukäyttäjien viimesijaisena peruspalvelujen turvaverkkona. Yleispalvelun tason määrittelyssä on jatkossakin voitava ottaa huomioon kansalliset erityispiirteet ja se on voitava toteuttaa teknologianeutraalisti. Valtioneuvosto katsoo, että yleispalveluvelvoitteen asettamista koskevan menettelyn tulisi olla mahdollisimman sujuva ja suoraviivainen.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä kuluttajansuojan korkeaa tasoa ja kannattaa kuluttajien ja muiden kuluttaja-asemaan rinnastettavien viestintäpalvelujen käyttäjien oikeuksien turvaamista sopimussuhteessa sekä teleyrityksen vaihtamisen helpottamista kilpailutilanteessa. Valtioneuvosto katsoo kuitenkin, että neuvotteluissa tulisi pyrkiä välttämään kuluttajien suojaksi annetun lainsäädännön tarpeetonta pirstaloitumista, liiallista yksityiskohtaisuutta ja ristiriitaisuuksia. Neuvotteluissa tulisikin kiinnittää huomiota jo EU:n yleisestä kuluttajansuojalainsäädännöstä seuraaviin velvoitteisiin ja oikeuksiin sekä pyrkiä siihen, että asetuksen säännökset, myös määritelmäsäännökset, ovat yhteensopivia ja tarpeellisia suhteessa

Valiokunnan lausunto LiVL 11/2026 vp

olemassa olevaan EU:n kuluttajansuojalainsäädäntöön. Valtioneuvosto katsoo, että säädösten suhteiden tulee olla selviä.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että lainsäädäntö mahdollistaa palveluntarjoajien tehokkaat toimenpiteet palvelujensa ja käyttäjiensä turvallisuuden ylläpitämiseksi sekä petosten torjumiseksi. Sääntelyn tulisi olla riittävän joustavaa, jotta jatkuvasti kehittyviin verkkoavusteisiin petoksiin voidaan reagoida nopeasti. Neuvotteluissa tulee varmistaa, ettei sääntely estä tai häiritse kansallisten ratkaisujen kehittämistä.

Valtioneuvosto kiinnittää huomiota siihen, ettei Suomessa ole käytössä digitaalisia maanpäällisiä radiolähetyksiä, minkä vuoksi neuvotteluissa on tärkeä pyrkiä turvaamaan tarvittava kansallinen liikkumavara autoradioiden yhteentoimivuutta koskevan sääntelyn osalta.

Valtioneuvosto kannattaa verkkoneutraliteettia koskevien velvoitteiden pitämistä ennallaan, mutta pitää hyvänä, että verkkoviipalointia ja muuta verkkoneutraliteettiin liittyvää ohjeistusta kehitetään siten, että se huomioi teknologian ja palvelutarjonnan kehityksen. BERECin suuntaviivoja pidetään tähän oikeana työkaluna. Valtioneuvosto näkee ehdotetun harmonisoidun tiedonkeruumallin, maanpäällisten kartoitusten sisällön laajentamisen ja verkkojen kehitystä koskevien ennusteiden lisäävän tarpeettomasti hallinnollista taakkaa sekä kansallisille viranomaisille että teleyrityksille.

Valtioneuvosto katsoo, että nykyinen numerointia koskeva sääntely on toimivaa ja kansalliset numerointiresurssit riittäviä. Ehdotetut muutokset komission päätäntävällän lisäämisestä ja EU:n laajuisen numerointiavaruuden perustamisesta edellyttävät siten lisäperustelujen saamista neuvotteluiden kuluessa.

Valtioneuvosto lähtökohtaisesti tukee viestintäverkkoihin liittyvien varautumistoimien sekä jäsenmaiden välisen yhteistyön edistämistä EU-tasolla. Valtioneuvosto kiinnittää kuitenkin valmistelun edetessä huomiota jäsenvaltioiden raportointivelvoitteiden oikeasuhtaisuuteen sekä jäsenmaiden ODN:lle toimitettavien tietojen luonteeseen, sillä verkkoinfrastruktuuria koskevat tiedot saattavat olla turvallisuusluokiteltuja tietoja, joiden jakamiseen liittyy merkittäviä rajoitteita. Valtioneuvosto korostaa, että vastuu varautumisen kehittämisestä on jäsenvaltioilla itsellään ja komission toimien tulee olla näitä tukevia ja täydentäviä. EU:n digitaalisen infrastruktuurin varautumissuunnitelman laadinnassa ja varautumistoimien kehittämisessä tulee ottaa huomioon unionissa jo tehtävä varautumistyö muun muassa NIS2- ja CER-direktiivien puitteissa päällekkäisen työn välttämiseksi.

Valtioneuvosto pitää kannatettavana väestön varoittamiseen liittyvien toimien kehittämistä EU-tasolla. EU:n laajuisen varoittamisen kehittämisen rinnalla on keskeistä kehittää kansallisia varoitussjärjestelmiä ja varmistaa, että EU-tasolla tehtävä työ tukee mahdollisuutta kehittää tarkempien kansallisten järjestelmien toimivuutta ja yhteensovittamista.

Asetusehdotuksessa annettaisiin komissiolle valtuutus antaa delegoituja säädöksiä ja lukuisia täytäntöönpanosäädöksiä, joista osaan liittyisi esimerkiksi radiotaajuuksien hallintaan ja elinkeinotoimintaan liittyviä kysymyksiä. Valtioneuvosto katsoo, että delegointien vaikutusten on oltava lainsäätäjälle sekä toimialalle ja loppukäyttäjille riittävästi ennakoitavissa jo

Valiokunnan lausunto LiVL 11/2026 vp

päätöksentekovaiheessa. Jatkoneuvotteluissa olisi huolehdittava, että säädös- ja täytäntöönpanovallan delegointi komissiolle ovat tarkoituksenmukaista, oikeasuhtaista sekä riittävän tarkkarajaista ja täsmällistä. Valtioneuvosto kiinnittää lisäksi huomiota asetusehdotuksen sisältämiin kansallisten viranomaisten sekä BEREC:n ja RSPB:n tiedonsaantioikeuksiin, joiden tarkoituksenmukaisuuteen tulee kiinnittää huomiota asetusneuvottelujen aikana. Valtioneuvosto pitää tärkeänä asetuksen riittävää täytäntöönpano- ja siirtymäaikaa.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Yleistä

(1) Valiokunta pitää valtioneuvoston kantaa pääosin perusteltuna ja tarkoituksenmukaisena. Asetusehdotus digitaalisista verkoista on laaja ja merkittävä kokonaisuus viestintämarkkinoiden tulevaisuuden kehityksen ja toimivuuden kannalta. Valiokunta toteaa, että asiantuntijakuulemisessa on kuitenkin tuotu esiin myös kriittisiä näkemyksiä ehdotuksen vaikutuksista. Yleisesti ottaen ehdotettuja sisällöllisiä muutoksia on pidetty suhteellisen vähäisinä, lukuun ottamatta varsin laajamittaista toimivallan siirtoa komissiolle.

(2) Valiokunta katsoo, että digitaalisten verkkojen kehittämistä koskevat tavoitteet ovat sinänsä kannatettavia, mutta sääntelyn vaikutuksia investointeihin, kilpailuun ja kilpailukykyyn sekä kansalliseen päätösvaltaan tulee arvioida asian jatkovalmistelussa huolellisesti ja kriittisesti. Valiokunta pitää Euroopan kilpailukykyä, sisämarkkinoiden toimivuutta ja yritysten investointikykyä huolehtimista keskeisinä näkökohtina toimialan EU-sääntelyn kehittämisessä.

(3) Valiokunta painottaa aiemman lausuntonsa (LiVL 10/2024 vp — E 42/2024 vp, valkoinen kirja digitaalisen infrastruktuurin tarpeista) mukaisesti, että sähköisen viestinnän sääntelyn tulee säilyä teknologianeutraalina ja mahdollistaa kansallisten erityispiirteiden huomioon ottaminen ja säilyttäminen.

Kansallinen liikkumavara

(4) Valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että riittävä kansallinen liikkumavara säilyy jatkossakin keskeisissä viestintäpoliittisissa kysymyksissä, erityisesti taajuuspolitiikassa, toimiluvissa ja verkkojen turvallisuuteen liittyvissä ratkaisuisa.

(5) Suomen viestintämarkkinat toimivat hyvin, ja EU-sääntelyn ei tule vaarantaa hyvin toimivia kansallisia käytäntöjä tai markkinoiden toiminnan tehokkuutta. Valiokunta pitää välttämättömänä, että kansalliset erityispiirteet, kuten harva asutus, turvallisuusnäkökohdat ja kehittynyt ja toimiva markkinarakenne, on voitava ottaa jatkossakin huomioon sääntelyssä ja kansallisesti tarvittavissa ratkaisuisa.

(6) Asiantuntijakuulemisessa on painotettu, että ehdotus lisää harmonisointia ja voi kaventaa kansallista liikkumavaraa ilman selkeitä hyötyjä investoinneille tai kilpailukyvyille. Valiokunta yhtyy tähän huoleen.

Valiokunnan lausunto LiVL 11/2026 vp

Taajuuspolitiikka ja toimiluvat

(7) Valiokunta pitää erityisen tärkeänä, että Suomen edistyksellistä ja kansalliset erityispiirteet huomioivaa taajuuspolitiikka voidaan toteuttaa myös jatkossa. Valiokunta korostaa, että erityisesti taajuuksia ja toimilupia koskevissa keskeisissä ratkaisuissa tulee säilyä riittävä kansallinen liikkumavara ja päätösvalta. Valiokunta painottaa, että taajuuksien käyttöoikeuksista ja niiden ehdoista, kuten toimilupaprosesseista ja verkkotoimilupien ehdoista tulee päättää jatkossakin pääasiassa kansallisella tasolla

(8) Valiokunta katsoo, että näin ollen Suomen tulee neuvotteluissa painottaa kansallisen liikkumavaran ja päätösvalan säilyttämistä taajuusasioissa ja suhtautua kriittisesti erityisesti ratkaisuihin, jotka siirtävät keskeisiä sisältökysymyksiä myöhemmin annettavien komission delegoitujen säädösten varaan.

(9) Asiantuntijalausunnoissa on tuotu esiin, että toimivallan siirto EU-tasolle sekä laaja delegoitujen säädösten käyttö lisäävät epävarmuutta ja voivat heikentää oikeusvarmuutta ja investointikannustimia. Valiokunta toteaa, että alan sääntelyn tulee pystyä turvaamaan myös toimilupaprosessien ja -ehtojen ennakoitavuus, jotta alan toimijoilla on hyvissä ajoin riittävä varmuus toimiluvista.

(10) Asiantuntijakuulemisessa on lisäksi painotettu, että satelliittitaajuuksia ei tulisi myöntää matkaviestinkäytössä olevilta tai suunnitelluilta taajuusalueilta matkaviestinverkkojen kehittämistä haittaavalla tavalla.

Sääntelyn ennakoitavuus ja sääntelyn keventäminen

(11) Valiokunta korostaa, että viestintäalaa koskevan sääntelyn tulee olla selkeää, tarkkarajaista ja ennakoitavaa. Valiokunta katsoo, että sääntelyn sujuvoittamista ja sääntelyn ja hallinnollisen taakan keventämistä tulee edistää kunnianhimoisesti asian jatkokäsittelyssä. Jatkovalmistelussa on syytä varmistaa, ettei uusi sääntely lisää tarpeettomasti hallinnollista kuormaa tai päällekkäisiä velvoitteita.

Digitaalinen suvereniteetti ja turvallisuus

(12) Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että digitaalisen suvereniteetin näkökulma jää asetusehdotuksessa tarpeettoman vähälle huomiolle. Asiantuntijakuulemisessa on nostettu esiin riski riippuvuudesta EU:n ulkopuolisiin toimijoihin erityisesti kriittisten sovellusten ja -palveluiden osalta. Valiokunta pitää tärkeänä, että tähän asiaan kiinnitetään asian jatkokäsittelyssä erityistä huomiota.

(13) Valiokunta pitää myös keskeisenä, että kriittinen viestintäinfrastruktuuri ja viranomaisviestintä toimivat luotettavasti kaikissa olosuhteissa. Viranomaisten viestintäverkkojen toimintavarmuus on keskeinen osa yhteiskunnan turvallisuutta ja myös EU-sääntelyn tulee huomioida ja tukea turvallisuusviranomaisten erityistarpeita.

Valiokunnan lausunto LiVL 11/2026 vp

Kiinteät ja mobiiliverkot sekä teknologianeutraalius

(14) Valiokunta katsoo saamansa selvityksen perusteella, että valtioneuvoston kannassa kiinteiden verkkojen merkitys olisi voinut nousta esiin nykyistä vahvemmin. Kiinteät verkot muodostavat keskeisen osan digitaalista infrastruktuuria ja tukevat myös mobiiliverkkojen kehittämistä. Valiokunta korostaa teknologianeutraalin lähestymistavan tarvetta ja sitä, että eri teknologiat täydentävät toisiaan.

Kilpailu ja markkinarakenne

(15) Valiokunta pitää tärkeänä, että ehdotettu sääntely ei johda markkinoiden liialliseen keskittymiseen. Asiantuntijakuulemisessa on tuotu esiin huoli markkinoiden konsolidaatiokehityksestä sekä siitä, että EU-tason ratkaisut voivat olla omiaan ohjaamaan markkinoiden kehitystä tähän suuntaan.

(16) Valiokunta korostaa, että Suomen hyvin toimivat ja kilpailulliset viestintämarkkinat eivät saa vaarantua EU-sääntelyn seurauksena.

Media, viestintä ja tiedonsaanti

(17) Valiokunta pitää tärkeänä, että viestintäverkkojen sääntely tukee myös median toimintaedellytyksiä ja kansalaisten tiedonsaantia. Erityisesti kriisitilanteissa perinteisillä jakelukanavilla, kuten radiolla ja analogisten radiolähetysten kuuluvuudella myös autoradioissa, on keskeinen rooli.

Vaikutusten arviointi ja jatkovalmistelu

(18) Valiokunta pitää tärkeänä, että sääntelyn vaikutukset arvioidaan huolellisesti asian jatkovalmistelussa. Useissa asiantuntijalausunnoissa on tuotu esiin, että ehdotusten vaikutusarviointit ovat puutteellisia tai keskeneräisiä.

(19) Valiokunta pitää välttämättömänä, että valtioneuvosto vaikuttaa neuvotteluissa aktiivisesti Suomen keskeisten tavoitteiden turvaamiseksi ja pitää eduskuntaa ajantasaisesti informoituna asian käsittelystä ja etenemisestä.

VALIOKUNNAN LAUSUNTO

Liikenne- ja viestintävaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan korostaen edellä esitettyjä näkökohtia.

Valiokunnan lausunto LiVL 11/2026 vp

Helsingissä 23.4.2026

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Jouni Ovaska kesk
varapuheenjohtaja Timo Furuholm vas
jäsen Pekka Aittakumpu ps
jäsen Marko Asell sd
jäsen Heikki Autto kok
jäsen Atte Harjanne vihr
jäsen Aleksi Jäntti kok
jäsen Marko Kilpi kok
jäsen Mauri Kontu kesk
jäsen Sheikki Laakso ps
jäsen Mats Löfström r
jäsen Jani Mäkelä ps
jäsen Martin Paasi kok
varajäsen Vesa Kallio kesk

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Juha Perttula